

ГЕНДЕР. ЕКОЛОГІЯ. ЗДОРОВ'Я

Матеріали
VI Міжнародної науково-практичної конференції
(Харків, 18–19 квітня 2019 року)

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГЕНДЕР. ЕКОЛОГІЯ. ЗДОРОВ'Я

Матеріали

**VI Міжнародної науково-практичної конференції
(Харків, 18–19 квітня 2019 року)**

Харків
ХНМУ
2019

Друкується за рішенням вченої ради
Харківського національного
медичного університету.
Протокол № 4 від 18 квітня 2019 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Лісовий Володимир Миколайович – ректор Харківського національного медичного університету, член-кореспондент Національної академії медичних наук України, доктор медичних наук, професор, лауреат Державної премії України;

Капустник Валерій Андрійович – перший проректор з науково-педагогічної роботи ХНМУ, доктор медичних наук, професор;

М'ясоєдов Валерій Васильович – проректор з наукової роботи ХНМУ, доктор медичних наук, професор;

Марковський Володимир Дмитрович – проректор з науково-педагогічної роботи, доктор медичних наук, професор;

Летік Іван Васильович – проректор з науково-педагогічної роботи ХНМУ, доктор медичних наук, професор;

Гречаніна Олена Яківна – професор кафедри медичної генетики, генеральний директор ХМСМГЦ-ЦР(О)З, чл. кор. НАМНУ, доктор медичних наук, професор;

Васильєва Ірина Василівна – завідувач кафедри філософії, біоетики та історії медицини Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, доктор філософських наук, професор;

Карпенко Катерина Іванівна – в.о. завідувача кафедри філософії, директор Центру гендерної освіти ХНМУ, доктор філософських наук, професор;

Кожина Ганна Михайлівна – завідувач кафедри психіатрії, наркології та медичної психології, куратор ради Студентського наукового товариства, доктор медичних наук, професор;

Краснікова Світлана Олександрівна – декан V медичного факультету з підготовки іноземних студентів, кандидат філологічних наук, доцент.

Оспанова Тетяна Сунгашівна – завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства, доктор медичних наук, професор

Рецензенти:

Чумаченко Т.О. – завідувач кафедри епідеміології, доктор медичних наук, професор

Бойко А.І. – завідувач кафедри філософських і політичних наук ЧДТУ, доктор філософських наук, професор

Гендер. Екологія. Здоров'я: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 18-19 квітня 2019 р.). – Харків: ХНМУ, 2019. –

Представлено матеріали більше 300 фахівців та молодих науковців з багатьох навчальних закладів Харкова, 16-ти міст України, фахівців із Німеччини, Великобританії, Франції, Італії, Болгарії, Білорусії, Сербії, Індії, Польщі, Хорватії. Доповіді присвячено гендерним аспектам медицини та екології, а також дослідженню перспектив гендерної медицини.

УДК 314.334.43
ББК 60.542.21

опасная коллизия, человек представляет ситуацию искаженным образом, а, следовательно, исправить ее для него затруднительно. Переход к экологическому мышлению, которое, по сути, является мышлением планетарным, мог бы стать выходом из кризиса. Это мышление, преодолевающее расколотовість и фрагментарность, порожденные культурой постмодернизма и нацеленное на долгосрочные перспективы, в отличие от современного экономического мышления, ограниченного коммерческой сиюминутностью.

Дятлова І.В.

Харківський національний університет Повітряних Сил
ім. Івана Кожедуба

ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ

Проблема забезпечення гендерної рівності є суттєвою проблемою для розбудови українського війська. Ця проблема набула актуальності саме в умовах сьогодення, коли Україна активно впроваджує стандарти НАТО в усі сфери життєдіяльності Збройних Сил України. За даними МО України загальна чисельність жінок у Збройних Силах нараховує 55 тисяч (це 22,4% від усього війська), а серед них понад 25 тисяч жінок-військовослужбовців.

На сьогодні у Збройних Силах України проходять військову службу на офіцерських посадах 3,4 тисячі жінок, з них понад 70 – у військовому званні «полковник».

З метою реалізації гендерної політики в Збройних Силах України 06.09.2018 року був прийнятий Закон № 2523-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у ЗСУ та інших військових формуваннях». Документ вніс зміни до Статуту внутрішньої служби Збройних Сил та до Закону «Про військовий обов'язок і військову службу».

Законом визначається, що жінки виконують військовий обов'язок на рівних засадах із чоловіками (за винятком випадків, передбачених законодавством з питань охорони материнства та дитинства, а також заборони дискримінації за ознакою статі). Це поширюється на: *прийняття на військову службу за контрактом* (жінки-військовослужбовці офіцерського складу можуть укладати контракт на проходження військової служби до досягнення граничного віку перебування на військовій службі), *призов на військову службу, призначення на посади* (для жінок стали доступні всі посади рядового, сержантського, старшинського складу), *отримання військових звань, призначення до складу добового наряду з додержанням законодавства з питань охорони материнства та дитинства, направлення у відрядження, притягнення до відповідальності за порушення військової дисципліни, проходження військової служби у військовому резерві, виконання військового обов'язку в запасі* (військовозобов'язані, зараховані до запасу другої категорії, у разі здобуття військово-облікової спеціальності переводяться до запасу першої категорії. Окрім того, встановлено, що від проходження зборів звільняються тільки вагітні військовозобов'язані жінки) тощо.

Таким чином, жінки-військовослужбовці отримали рівний доступ до військової кар'єри – водночас з однаковим із чоловіками обсягом відповідальності під час виконання обов'язків військової служби.

Незважаючи на підвищену увагу суспільства до гендерного питання, слід відзначити існування певних проблем щодо дотримання гендерної рівності у Збройних Силах України.

Однією з проблем є кількість жінок-військовослужбовців, які навчаються у закладах вищої освіти Міністерства оборони України. Так, якщо кількість жінок-військовослужбовців становить 25%, то чисельність жінок, які навчаються у закладах вищої освіти складає 8%.

Другою проблемою є наявність певних суперечностей між встановленою рівністю жінок і чоловіків у виконанні військового обов'язку і встановленими Кодексом законів про працю України певними обмеженнями та заборонами щодо праці жінок:

- не допускається залучення до робіт у нічний час, до надурочних робіт і робіт у вихідні дні і направлення у відрядження вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до трьох років (стаття 176);

- жінки, що мають дітей віком від трьох до чотирнадцяти років або дітей з інвалідністю не можуть залучатися до надурочних робіт або направлятися у відрядження без їх згоди (стаття 177).

Суттєвою проблемою для виконання жінками військового обов'язку на рівних засадах із чоловіками є нерозвинута військова інфраструктура, насамперед пов'язана зі створенням умов для виконання материнських обов'язків (цілодобові та тижневі дитячі садки-ясла, наявність у військових частинах дитячих лікарів, умов для забезпечення відвідування дітьми закладів середньої освіти).

Єремєєва К. А.

Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків
**ОБРАЗИ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ В РАДЯНСЬКОМУ МЕДІА-ПРОСТОРІ:
ВІД БЕЗСУМНІВНОЇ МАСКУЛІННОСТІ ДО ЖЕРТВИ**

В цьому дослідженні відбувається спроба відповісти на питання, чому образи ветеранів війни в радянському медіа-просторі значно трансформувались протягом радянського періоду: від домінантної маскулінності до жертв, які страждають від несправедливості радянського режиму.

Радянська преса стала основним джерелом для дослідження. До кінця 1980-х років преса залишалась одним з найпопулярніших засобів масової інформації, відігравала важливу роль в індоктринації населення. В тому числі, преса залишалась дієвим транслятором гендерних стереотипів. Але поступово преса почала виходити з-під партійного контролю. Це призвело до суттєвих змін в радянському дискурсі, в тому числі в образах ветеранів війни. Передусім мова йде про найрозповсюдженіший образ ветеранів – це ветерани війни 1941-1945 років.

Основна увага в дослідженні приділена саме вираженню маскулінності в радянській пресі, адже, на думку дослідниць цього феномену Р. Вагнер та Т. Дейвіс, для встановлення соціальної справедливості необхідно передусім звертати увагу на домінантні або привілейовані ідентичності. Під маскулінністю ми розумітимемо комплекс фізичних, психічних та поведінкових особливостей, які сприймаються як чоловічі.

Починаючи з кінця 1940-х років до кінця 1980-х років ветерани війни зображались в пресі як взірць безумовної маскулінності, яку характеризував геро-

Григорьева С. В. АСИММЕТРИЯ МОЗГОВЫХ СТРУКТУР МАМЫ И РЕБЕНКА. БАЛАНС СОЦИАЛЬНОЙ И МАТЕРИНСКОЙ УСПЕШНОСТИ ЖЕНЩИНЫ	71
Гулько Н. В. АКТУАЛЬНЕ УЯВЛЕННЯ ЩОДО КІЛЬКОСТІ ЖІНОК РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ В УКРАЇНІ	72
Дейнека В.В. ГЕНДЕР В ПЛОЩИНІ МОРАЛІ ТА ВОЛІ	74
Денисова Е.Г. Стоян Е.Ю., Соколова И.И. ГЕНДЕРНЫЙ АСПЕКТ ВЫБОРА СПЕЦИАЛЬНОСТИ В РАМКАХ СТОМАТОЛОГИИ	75
Добридень О.В. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ	76
Дроздова Т.О. ЕКОФЕМІНІЗМ У ФРАНЦІЇ: ВИТОКИ І СЬОГОДЕННЯ	78
Дроздова А. Г. ЕЩЕ РАЗ О ГЕНДЕРНОМ РАВЕНСТВЕ В ХИРУРГИИ	79
Дышкант Т.Н. О НЕКОТОРЫХ АСПЕКТАХ ВЗАИМОСВЯЗИ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ И ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ	80
Дятлова І.В. ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ	82
Єремєєва К. А. ОБРАЗИ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ В РАДЯНСЬКОМУ МЕДІА-ПРОСТОРІ: ВІД БЕЗСУМНІВНОЇ МАСКУЛІННОСТІ ДО ЖЕРТВИ	83
Завгородня Н.І., Горецька А.М. ІНІЦІАЦІЯ: ГЕНДЕРНИЙ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ	84
Зелена І.І., Железнякова Н.М. СЕКСИЗМ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	85
Зінов'єв І.Е., Малик Н.В. ГЕНДЕРНІ ПРОБЛЕМИ СПІЛКУВАННЯ ЛІКАРЯ І ПАЦІЄНТА	86
Зінченко Н.О. ГУМАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В СУСПІЛЬСТВІ СПОЖИВАННЯ	87
Зозуля Олена ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНОМУ НАСИЛЬСТВУ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	89
Зорій Н.І. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	90
Ільїн В.Г., Сич Д.О. ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ МЕДИЧНИХ КАДРІВ В ПІСЛЯВОЄННОМУ СРСР	91
Камінська Т.М. ЩОДО ЧИННИКІВ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ ЖІНОК У СУЧАСНОМУ СВІТІ	93
Карпенко К. І. КОНЦЕПЦІЇ ПРИРОДИ ТА КОНСТРУЮВАННЯ ГЕНДЕРНИХ РОЗХОДЖЕНЬ	94
Ковальова О.М. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ ПАТОЛОГІЇ	97
Ковтун М.І., Лапкіна І.І. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ГЕНДЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ КАТАРАКТИ	97
Козько В.Н., Меркулова Н.Ф., Соломенник А.О. ГЕНДЕРНЫЕ АСПЕКТЫ В ИНФЕКЦИОННОЙ ПАТОЛОГИИ	99
Козько В.М., Могиленець О.І., Скімова Н.О. ГЕНДЕРНО-ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ КОРУ У ДОРОСЛИХ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2018 р.	100
Кожем'якіна О. М. КОМУНІКАТИВНІ ЗАСАДИ ГЕНДЕРНОГО ДИСКУРСУ	100
Кожина Г.М., В'юн В.В., Зеленська К.О. ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У ФОРМУВАННІ АДАПТАЦІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	102
Кожина Г.М., Зеленська К.О., Духовський О.Е. ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ БАТЬКІВ НОВОНАРОДЖЕНИХ З ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЮ ТРАВМОЮ	103
Кожина Г.М., Зеленська К.О., Литвиненко В.В. МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ АЛКОГОЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ У ЧОЛОВІКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	104

Наукове видання

ГЕНДЕР. ЕКОЛОГІЯ. ЗДОРОВ'Я

Матеріали

**VI Міжнародної науково-практичної конференції
(Харків, 18–19 квітня 2019 року)**

Опубліковано в авторській редакції

Відповідальний за випуск: Карпенко К.І.

Формат А5. Ризографія.

Ум. друк. арк. 17,0. Зам. 19-33751.

Редакційно-видавничий відділ ХНМУ,
пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавництв, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.